

Környe Község Önkormányzat

GAZDASÁGI PROGRAMJA

2014 - 2019

I.

BEVEZETŐ

Környe Komárom-Esztergom megyében, a megyeszékhelytől és két további várostól alig pár kilométerre fekvő település, a község lakóinak száma meghaladja a 4 600-at.

Talán az évszázados gyökereinek is köszönhető, hogy a falubeliek és a település vezetése mindig is törekedett a múlt értékeinek megőrzésére és újak teremtésére.

A faluképet jelentősen meghatározza már a községbe érve szembetűnő, középen elhelyezkedő Római Katolikus Templom, amely Ybl Miklós tervei alapján készült el 1867-ben. Ez az épített természeti érték óhatatlanul befolyásolta a falu arculatának szépítési törekvéseit.

Az önkormányzat évekkel ezelőtt úgy határozott, hogy intézményeinek, közterületeinek felújítását anyagi lehetőségeinek figyelembe vételével úgy valósítja meg, hogy azok illeszkedjenek Környe jövőben létrehozandó, új faluközpontjának terveihez, amely egy területre koncentrálja a legfontosabb hivatalokat, intézményeket, szolgáltatókat. A Polgármesteri Hivatal és a Művelődési Ház maradéktalanul megfelelt a földrajzi szempontoknak, ezen épületek esetében teljes külső és belső rekonstrukcióra került sor az eltelt években úgy, hogy környezetük is megújult. A következő, legjelentősebb lépés a község új óvoda és bölcsőde épületének megépítése volt egy olyan udvarszerű területen, ahol régen életvitelszerűen laktak, ám az egykori sorházak jelentősen lepusztultak. Az építési munkálatokkal párhuzamosan alakította ki a területen az önkormányzat a község új főterét, melyre két oldalról biztosít gépjárművel és gyalogosan bejutási lehetőséget.

Az új faluközpontból indulva 1-2 perces sétával elérhető az általános iskola, óvoda, Polgármesteri Hivatal, Művelődési Ház, Római Katolikus Templom, Takarékszövetkezet és Posta, s nem utolsósorban nagyobb látogatószámú, kulturális szabadtéri rendezvények megszervezése is lehetővé válik a méltó környezetben.

Az eltelt évek nagyszabású beruházásainak, a kisebb, folyamatos fejlesztéseknek, karbantartásoknak köszönhetően a Környén élőkre és az azon átutazókra ma már egy gyönyörűen megújult arcú község mosolyog.

A kulturált, komfortos épített környezet megvalósítása, a természeti értékek megőrzése, az ellátórendszerek működtetése mellett rendkívül fontos a helyiek komfortérzetének biztosítása,

lokálpatriotizmusának, identitástudatának erősítése, melyben jelentős szerepet játszanak a szép számmal működő helyi civil szervezetek, hagyományőrző csoportok.

Az önkormányzat feladata a jövőben is az, hogy továbbra is sikerrel működtesse intézményeit, segítse a helyben kialakult és működő közösségeket, legyen partnerük az olyan hagyományos, vagy új kezdeményezésű rendezvények, programok megvalósításában, melyek hozzájárulnak ahhoz, hogy a gyermekek, fiatalok, felnőttek és szép korúak, a családok – továbbra is – ne csak lakjanak, hanem éljenek is Környén.

II.

TÖRTÉNETI ÁTTEKINTÉS

Endrédy Zoltán Sándor: Környe (részlet)

*„Mind, aki erre utaztok a munka- s a honkeresésben,
Mind jól értsétek, hogy Környe a régi Quirinum.
Ennek a két peremén épül Tatabánya s Oroszlány.
Mikben tömbor boldogan újra meg újra kitágul.
Vértés alatt, vasutak, műutak közepén ez a község,
Ám maga sem tud róla, mi szép múlt integet újfent.”*

Környe Község Komárom Esztergom megyében, Tatabánya megyeszékhelytől 5 km-re helyezkedik el. A 4600 lakosú település területe 45 km², melyhez hozzátartozik Környebánya, Szentgyörgypusztá, Tagyospusztá és Irtáspusztá.

A település az őskorban is lakott volt, ezt a község területén előkerült leletek bizonyítják. A rómaiak idején Quirinium néven ismert, a belső pannóniai erődrendszer részeként. 250 évig avarok lakták, melyet a kétszáz éve feltárt temetők bizonyítanak. A sírokból értékes leletek kerültek elő, többek között nyilak, övek, ékszerek, melyeket jelenleg a község plébániájának kertjében őriznek.

Az Árpád-korból egy körtemplom alapjai maradtak fenn az utókornak. Okleveles említést a középkorban, 1238-ban tesznek először a községről, Környe néven. A török hódítás előtt a Csák- birtok része volt és Gesztes várához tartozott, majd Újlaki Miklós főnemes birtokába került.

1727 és 1945 között az Esterházyak kezében volt. Gróf Esterházy József a református vallású magyarokat elűzte és helyükre katolikus németeket telepített. Ekkor készült el a falu első pecsétje, melyen jelenlegi formában szerepel a helység neve, Köves Környe.

1757-ben Fellner Jakab tervei alapján készült el a község barokk stílusú temploma, melyet tűzvész miatt 1867-ben építették újjá Ybl Miklós terveinek segítségével.

1887-ben itt alakult meg az első vidéki hitelszövetkezet Koch Adolf, plébános vezetésével. 1888-ban alapították a község első óvodáját. 1902-ben átadták a Bánhida-Környe-Kisbér-Pápa vasútvonalat, mely a térség településének gazdasági és közlekedési fejlődését biztosította. Környebányán 1911-ben megkezdődött a széntermelés, sok embernek biztosítva munkalehetőséget.

A két világháború alatt nagyon sok környei katona vesztette életét, emléküket a templom tövében álló emlékmű őrzi.

1927-ben épült fel az új községháza. 1947. augusztus 27-én a politikai utasításoknak megfelelően, Környén is megtörténtek a kitelepítések, melynek során 100 családot kényszerítettek „marhavagonokba” és Németországba szállították őket. Helyükre a Csallóközből telepítettek át felvidéki, magyar ajkú családokat. A kitelepítettek emlékére 2007. augusztus 19-én emlékművet állítottak a környei tó partján, közel a vasútállomáshoz. 1960-ban művelődési ház épült, amely jelenleg is működik.

A szocializmusban a község termelészövetkezete, a környei Mezőgazdasági Kombinát országos hírű volt. Több mint 2600 főt foglalkoztatott az üzem és az ország első öt legnyereségesebb tsz-e közé tartozott.

A 70-es években megjelenő Vértesalja ÁFÉSZ látta el szolgáltatásaival a környező települések lakosságát. A rendszerváltást követően az ÁFÉSZ-ok és a mezőgazdasági Kombinát is a privatizáció áldozata lett. Magánvállalkozók vásárolták meg a telepeket és külön-külön működtették tovább.

1980-ban készült el a jelenleg is működő általános iskola, amely 2001-ben Kisfaludy Mihály tanító és iskolaigazgató nevét vette fel.

A környei Mezőgazdasági Kombinát tulajdonában lévő halnevelő tavat 1987-ben lecsapolták rossz vízminősége miatt.

Később a tavat az önkormányzat vásárolta meg, és 1996-ban megkezdtek a felújítását. Az áldozatos munka meghozta gyümölcsét, a környei tó jelenleg is a község éke. A nemrégiben felújított játszóterek, tűzrakók és padok kiváló kikapcsolódást nyújtanak a családok számára. Ezen felül a tó a horgászoknak is kedvez nagy mennyiségű halállományával.

A településen 1994/95- ben épült ki a szennyvízcsatorna és a vezetékes földgáz hálózat. 1997-ben új telefonközpontot adtak át, az utak felújítása pedig folyamatosan zajlik. Elmondható, hogy a község infrastruktúrája kielégíti az igényeket.

A település megfelelő munkalehetőségekkel is rendelkezik. 1997-ben Tatabánya és Környe döntéshozói megállapodást kötöttek a 433 hektáros, Tatabánya-Környei Ipari Park kialakításáról. Tatabánya már nem rendelkezett elég területtel, hogy több céget befogadjon,

ezért Környe együttműködését kérte. Mindkét település számára kedvező volt a szerződés, mivel a megyeszékhely még több vállalatot tudott a környékre csábítani, Környe pedig munkalehetőséget tudott/tud biztosítani lakóinak számára, és lényeges bevételekhez jut a helyi adókból.

Hagyomány, a több éve megrendezésre kerülő Nemzetiségi- és Sörfesztivál, melyen ismert előadók, ének- és tánccsoportok lépnek fel. A három napos programsorozat minden évben sok vendéget vonz, mert a műsorok minden korosztálynak kedveznek. Megvalósulását az önkormányzat biztosítja a helyi vállalkozások segítségével és támogatásával.

Fontos megemlíteni Környebányát is, mely a legnagyobb településrésze Környének. Fokozatosan fejlődik az ott élőknek és az önkormányzatnak köszönhetően.

III.

HELYZETELEMZÉS

1. A település földrajzi elhelyezkedése, adottsága

Környe település a Vértes nyugati előterében, Komárom-Esztergom megyében, a Tatabányai kistérségben, Budapesttől 70 km-re, Tatabányától 5 km-re nyugatra helyezkedik el. A községgel délről Kecskéd és Vértesomló, keletről Tatabánya, északról Vérteszőlős és Tata, nyugatról Kömlőd és Dad szomszédos.

Környe, elhelyezkedését tekintve, a Dunántúli Középhegység nagytáj, a Vértes-Velencei hegység középtáj része. Legnagyobb része az Által-ér völgy mikro régióhoz tartozik.

2. Főbb demográfiai jellemzők

Az állandó lakosság számának változását, a születések és halálozási esetek alakulását jellemző tendenciák bemutatása. A népesség kor szerinti összetétele a vizsgált időszakban, stb.

a) Születések, halálozások számának alakulása (az elmúlt 5 évben)

Év	Születések száma (fő)	Halálozások száma (fő)
2009.	51	51
2010.	36	57
2011.	35	59
2012.	31	57
2013.	29	61

b) Népeség kor szerinti megoszlása 2013. január 1-jén

Kor szerinti csoportosítás	Fő
0-14	637
15-17	142
18-50	2855
61-	969
Összesen:	4603

3. Infrastruktúra helyzete

Környe ellátási és közlekedési rendszereinek kiépítését, működtetését nehezíti külterületeinek száma, azok távolsága a községtől. A faluhoz tartozó Környebánya, Tagyospuszta, Irtáspuszta, Szentgyörgypuszta lakott területek, kiépített infrastruktúrával rendelkeznek. A külterületek mindegyike aszfaltozott úton érhető el, egy-egy megközelíthetősége csupán télen, jelentős havazáskor, hófúváskor kerülhet veszélybe. Ilyen időszakokban – prioritási sorrendet meghatározva – az önkormányzat saját tulajdonú hóekéjével gondoskodik a hó eltakarításáról a kritikus helyszíneken.

2010 őszétől területvásárlásokkal együtt 31 millió forintot fordított Környe a külterületeinek fejlesztésére. Tagyospusztán több mint 20 millió forintba került a gerinc vízvezeték kicserélése, s 560 méter hosszban az út felújítása. Több mint kétmillióból újultak meg az irtáspusztai és tagyosi buszmegálló, elkészült a Szentgyörgyre vezető útpadka javítása.

Környebányán az útfelújítási munkálatok a Közösségi Ház mellett található kereszteződéstől 200 méter hosszan tartottak, az 1,7 milliós rekonstrukció a felszíni vízvezetők kialakítását is tartalmazta.

Valamennyi külterületen új játszótereket alakított ki az önkormányzat, ezen fejlesztések értéke megközelítette az ötmillió forintot.

A község feladatellátásban új elemként jelentkezett pár esztendeje a faluból, vagy a környékbeli városokból érkező, szociálisan leszakadtak dűlőbe költözése. A nem külterületi, de nem is lakóövezeti, ún. Homokdűlőben mára háromszázötvenen laknak életvitelszerűen, így az önkormányzatnak a dűlőutak folyamatos karbantartásával, ütemezett felújításával kell gondoskodnia a terület elérhetőségéről.

Utak, járdák felújítására, karbantartására, újak készítésére, kátyúzásra és hó eltakarításra éves szinten 8 – 10 millió forintot fordít a község, emellett az árokrendszerek karbantartása, áttereszek cseréje is folyamatos.

A Környén keresztülvezető közutak jelentős forgalmat bonyolítanak le, így a településen élők részéről jogos igényként fogalmazódott meg a kijelölt gyalogos átkelőhelyek számának növelése. A legégetőbbnek az ún. Főutcai, már létező átkelő jelzőlámpával történő ellátása bizonyult, mivel ott már több halálos, illetve súlyos sérüléssel járó baleset is történt. Az útszakasz kezelője, a megyei közútkezelő a forgalomnagyság és a bekövetkezett balesetek miatt indokoltnak tartotta a kérést, ám a megvalósításra forráshiány miatt nem kerített sort. Az önkormányzat 2010 augusztusában úgy határozott, hogy a környeiek és a faluban közlekedők biztonsága érdekében nem várhat tovább, így 6 millió forintos ráfordítással kialakította a nyomógombos jelzőlámpás rendszert a község legforgalmasabb gyalogos átkelőhelyén. A helyiek javaslatait figyelembe véve az elmúlt három év alatt további két, felfestéssel és közlekedési táblával figyelmeztető gyalogátkelőt alakított ki a községben az önkormányzat.

A község 30 hektáros tava ma már egy sétányon keresztül körbejárható, kocogható, valamint szintén a sétánynak köszönhető, hogy a község nyugati részéből a főút érintése nélkül akár gyalogosan, akár kerékpárral el lehet jutni a faluközpontba.

Környe önkormányzata, döntéshozói és a polgármesteri hivatal alkalmazottai kiváló kapcsolatot ápolnak a háziorvosi szolgálatokat biztosító orvosokkal, asszisztenciával. A minimumfeltételek biztosításához szükséges eszközbeszerzések mellett az önkormányzat – lehetőségeihez mérten – folyamatosan igyekszik segíteni a rendelőintézetek, szakszolgálatok fejlesztéseit: 2011-ben 1,6 millió forintértékben vásárolt két hordozható defibrillátort, így ma már mindkét háziorvos, s a gyermekorvos is rendelkezik modern életmentő berendezéssel.

Környe egyik háziorvosa a 2013-as esztendőben már két alkalommal tartott díjtalanul látogatható életmentő előadást azzal a céllal, hogy minél több környeit ismertessen meg az újraélesztés alapjaival, ha úgy hozza a sors, akkor nyugalmukat megőrizve gyorsan és határozottan cselekedhessenek. Dr. Árendás József célja: a 4 500-as lélekszámú község minden negyedik lakóját felkészíteni a helyes újraélesztésre, létrehozni a „Segítés faluját”. A technikai feltételek már adóttak, hiszen a településen négy modern hordozható defibrillátor is található: kettő a háziorvosoknál, egy a gyermekorvosi rendelőben érhető el vészhelyzet esetén, egy pedig környei vállalkozások összefogásának köszönhetően az egykori mezőgazdasági kombinát portáján.

2012-ben az önkormányzat megvásárolta a háziorvosi és a gyermekorvosi szolgálat számára is azt a programot, amellyel lekérdezhetővé váltak a tatabányai laborintézményből a környei betegek leleteinek lekérdezése. A védőnői szolgálat számára 2012-ben egy számítógépet, nyomtatót, valamint egy korszerű nyilvántartó programot vásárolt.

Környe közrendvédelmi szempontból nem tartozik a veszélyeztetett területek közé, amely minden bizonnyal jelentős részében a körzeti megbízottak folyamatos, rendszeres jelenlétének tudható be. Az önkormányzati együttműködés nemcsak a szolgálatot ellátó körzeti megbízottakkal, hanem elöljáróikkal, feljebbvalóikkal is szoros, konstruktív. A feladatellátást segítő az önkormányzat 2011 tavaszán megvásárolta és átadta a környei rend őrei számára azokat az informatikai berendezéseket, melyek a Robotzsaru program használatához szükségesek. Bár a rendőrség által fejlesztett rendszer már több mint tíz éve működik, Környe a megyén belül azon első települések egyike volt, ahol a berendezéseknek köszönhetően a körzeti megbízotti irodában is elérhetővé vált a program használata, s a rendőri intézkedések dokumentálása miatt azóta nem kell a megyeszékhelyre utazniuk a Környén feladatot ellátó körzeti megbízottaknak.

A külterületi földutak és erdős területek biztonságos megközelíthetősége és a feladatok még magasabb szintű ellátása érdekében – indokoltnak találva a környei önkormányzat kérését – a Komárom-Esztergom Megyei Rendőr-főkapitányság 2013 októberében egy új terepjárót vásárolt a körzet megbízottai számára.

4. Településkép, épített környezet

Környe talán évszázados múltjának is köszönhető, hogy az itt élők mindig is nagy gondossággal csinosították portájukat, ezzel is szépítve, gazdagítva a faluképet. Az önkormányzat és intézményei költségtakarékos működésének, a helyi adóbevételek növekedésének köszönhetően az elmúlt években jelentős beruházásokat hajthatott végre a község.

A jelenlegi faluközpont járdáinak, gépjármű beállóinak térkövezését követően az első jelentősebb állomás 2008-ban érkezett el, amikor a Községi és Tájházat vehették birtokba a környeiek. Már az épület kiválasztását sem az ötletszerűség vezette 2006-ban. A ház történetében a történelem összes viszontagsága tetten érhető, illetve nyomon követhető minden jelentősebb történelmi esemény. A házból telepítették ki 1947. augusztus 27-én a

Beck családot, így megtalálhatók ott a korabeli fényképek, s az a zsák is, melyben ingóságait vitték magukkal a kitelepítéskor. A község új intézményének fontos szerepet szántak, melyet mára maradéktalanul be is töltött: megőrzi Környe messzire nyúló múltját, másrészt méltó színteret biztosít a kisebb közösségek rendezvényeinek, összejöveteleinek.

Később a beruházások és a község összképének kapcsán megfogalmazott nagyszabású és hosszú távú tervekben fontos szempontként jelent meg egy új faluközpont kialakításának igénye, amely egy terület köré koncentrálná a lakosság által igénybe vett legfontosabb szolgáltatásokat, hivatalokat, intézményeket. (Polgármesteri Hivatal, Művelődési Ház, óvoda, iskola, Posta, Takarékszövetkezet.)

Első lépésként 150 millió forintból újult meg 2010 márciusára kívül-belül a több mint 80 évvel ezelőtt épült Községháza. A beruházást önerőből valósította meg az önkormányzat, mivel ilyen típusú rekonstrukcióhoz jó ideje nem állt rendelkezésre pályázati forrás, ugyanakkor az 1927-ben épült hivatal felújítása már nem várhatott tovább. Az épületet korábban némileg bővítették, s a kisebb felújítások sem maradtak el, de ilyen nagyléptékű fejlesztésére nem került sor. A rekonstrukció során elsődleges volt, hogy az épület megőrizze eredeti külső arculatát, ugyanakkor a kor követelményeinek és a törvényi előírásoknak, funkciójának maradéktalanul megfelelő Polgármesteri Hivatal fogadja az ügyfeleket. A beruházással nemcsak a korábbi 310 négyzetméter alapterületű épület teljes rekonstrukciójára került sor, hanem 225 négyzetméterrel való bővítésére, később pedig további 18,5 milliós ráfordítással a községháza parkolójának, térvilágításának kialakítására is.

Bár a Polgármesteri Hivatal átadását követő fél éven belül két újabb, jelentős beruházás kapcsán is közbeszerzési eljárás megindításáról határoztak a környei képviselők, az akkor már évek óta tervezett új óvoda és bölcsőde építésének megkezdése különböző, a közbeszerzési eljárásból adódó okok miatt jó ideig váratott magára.

2011 júniusában elkezdődhetett a Művelődési Ház 45 esztendős épületének rekonstrukciója, amely a Darányi Ignác Terv Új Magyarország Vidékfejlesztési Program keretében valósult meg, összértéke 128 millió forint, az elnyert támogatás összege 52.597.414 Ft volt. A 2013 márciusában átadott, megújult épület fejlesztése tartalmazta légtechnikai berendezés telepítését, külső szigetelést, magas tető építését, valamennyi nyílászáró cseréjét, festést, mázolás, akadálymentesítést.

A kerekesszékekkel közlekedők számára a bejáratnál egy emelőrendszert is biztosít, épületgépészeti rekonstrukciót, s a színpad mögötti épületrész eredeti funkciójának

visszaállítását. A helyi televízió stúdióját a régi mozigépész teremben alakították ki, így a színpad mögött ismét öltözők találhatók. A színházterembe új hang- és fénytechnika került, a színpadi függönyöket és a székeket is lecserélték, illetve az aljzatot padlószőnyegezték. A színházi fix székek száma a korábbi 300-ról 273-ra csökkent, így a mozgáskorlátozottak kerekesszékekkel is látogathatják a különböző előadásokat, programokat a színházteremben is. A Művelődési Ház utcájában az érintett szolgáltatókkal együttműködve 2013 őszén megtörtént az intézmény előtti, tíz méter magasságú trafó felépítmény megszüntetése, az oszlopok, légvezetékek kiváltása és talajszint alá helyezése, új közvilágítás kialakítása.

Az új óvoda és bölcsőde építése a 2012. szeptember 4-ei alapkövetelési ünnepséggel kezdődött meg hivatalosan is. A 446 millió Ft értékű beruházást saját erőből valósította meg az önkormányzat, az 1600 négyzetméteres intézmény ünnepélyes átadására 2013. november 3-án kerül sor. A Vackor Óvoda hosszú ideje két különálló épületben, egymástól földrajzilag nagyjából 1 kilométernyi távolságban, összesen 750 négyzetméteren folytatta oktatási, nevelési tevékenységét. A majdnem 450 millió forint értékű beruházással megvalósult új intézmény elkészültével megszűnt a kettétagoltság, s a hét óvodai csoport elhelyezése mellett két bölcsődei is lehetővé vált. A Vackor Óvoda 2-es telephelyének szomszédságában 2011 decemberében már átadásra került az a 600 négyzetméter alapterületű játszóteret, amely az új udvarnak is része. Az intézmény másik, bárki számára megközelíthető oldalán (egykori Feszty udvar) további 165 millió forintos ráfordítással alakította ki az önkormányzat a község új, térkő burkolattal ellátott főterét, melyen gépjárművek számára is alakított ki parkolóhelyeket. 2014. évben elkészült az óvoda játszóudvara és a fő tér II. üteme.

A Vackor Óvoda és Bölcsőde épületének átadásával, a faluközpont kiépítésével komplexé vált és létrejött az a tervezett arculatú faluközpont, melynek igénye évekkel ezelőtt megfogalmazódott: esztétikus, komfortos környezetben, párszáz méteres körzetben válnak elérhetővé a községbeliek számára az ügyeik intézéshez, életvitelükhöz szükséges legfontosabb intézmények, szolgáltatók és egyáltalán nem utolsó sorban a Polgármesteri Hivatal.

A jelentős beruházások mellett természetesen a „kisebb” felújítások, rekonstrukciók sem maradtak el. A Környe mögött álló öt évben önkormányzati finanszírozásban – a többi között – megújult a környebányai Közösségi Ház és szintén Környebányán az Erdei Iskola, Környén a Ravatalozó előtti tér és a ravatalozó, új játszóterek épültek a községben és a külterületeken, valamint magas tető készült az általános iskolára. Az önkormányzat jelentős támogatásával újult meg a református templom tetőszerkezete és burkolata, a katolikus plébánia, valamint a

római katolikus templom tere, amely új térköves burkolatot kapott, s amely 2012. augusztus 4-étől Környe Község képviselő-testületének egyhangú döntésével és a Szentszék jóváhagyásával a „Boldog II. János Pál pápa tér” elnevezést viseli.

5. Környezeti állapot

Környe irigylésre méltó természeti értékkel, egy 30 hektár területű tóval dicsekedhet, amely az Által-ér vízgyűjtő területén fekszik és környezetében igen ritka madárfajoknak biztosít élőhelyet.

A tó környezetét jó gazda módjára gondozza és tartja karban az önkormányzat segítségével a Környei Horgász Egyesület, amely éves szinten 60 mázsa halat telepít a vízbe.

A „Tatai Öreg-tó és Által-ér vízgyűjtő rehabilitációja“ kiemelt projekt részeként a környei szakasz is megújult 2011 őszére. Az Által-ér kotrása miatt azonban jelentős mennyiségű uszadék érkezett a tóba, ezért a horgászegyesület és a település vezetésének kérésére a munkálatokat végző társaság iszapcsapdákat készített, amelyekben az Által-érbe kerülő szerves és szervetlen anyagok leülepednek, mielőtt a tóhoz érnének. Egy vállalkozó felajánlásának köszönhetően 2012 nyarán nagyjából 150 méter hosszban és 13 méter szélességben történt iszapkotrás az úgynevezett tófarok részből, s a tervek szerint a „Tatai Öreg-tó és Által-ér vízgyűjtő rehabilitációja“ projekt második ütemében a tó teljes mederkotrására is sor kerül.

Az önkormányzat 2010-ben kitisztította és kikotortatta a tóból vizet levezető vasút oldali árapasztó ágot, 550 m hosszban, 2012-ben pedig 600 m hosszban a falu nyugati szélén található Mihályi-patakot, és 2012-ben a tófarok halrács előtti szakaszát 150 m hosszban.

Mivel az óvodások, általános iskolások számtalan szabadtéri programjának helyszíne a tó és környéke, a gyerekek rendkívül fogékonyak és befogadók a környezetvédelemmel, ökológiai, természeti ismeretekkel kapcsolatban. Minden bizonnyal ennek köszönhető, hogy a Kisfaludy Mihály Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola 2012 nyarán elnyerte az Emberi Erőforrások Minisztériuma és a Vidékfejlesztési Minisztérium döntése alapján a hazai közoktatásban a fenntarthatóságért adható legmagasabb állami elismerést az „Ökoiskola” címet.

Az ökoiskolában nemcsak a tanításban érvényesülnek a környezeti nevelés, a fenntarthatóság pedagógiájának elvei, hanem az iskolai élet minden területén és a jövő generációk nevelése során a környezettudatosan cselekvő állampolgár eszményképét tartják szem előtt, s az intézmény körül megfelelő méretű zöldterületet kell gondozni.

Szintén az óvodások, iskolások környezettudatossá formálásának kiváló helyszíne a környebányai Erdei Iskola, ahová rendszeresen szervez ökoprogramokkal színesített táborokat a két intézmény. Ilyenkor a kicsik és a diákok megismerkedhetnek a közeli környezet, erdő, tó élővilágával, túraútvonalakkal, és természetes élőhelyükön figyelhetik meg a különböző erdei állatokat.

Az általános iskola rendszeres résztvevője a minden év szeptemberében meghirdetett országos autómentes napnak, emellett a Környe-zetünk Jövőjéért Alapítvány az intézményekkel karöltve minden esztendőben különböző programokkal, faültetéssel, szemétszedéssel készül a Föld Napjára. 2012-től a település önállóan végzi tavasszal az országos főutak menti hulladékgyűjtést, mivel így gondoskodhat az összegyűjtött szemét azonnali elszállításáról, tehát hatékonyabban szolgálja a település környezetének megóvását.

Az informatikai fejlesztés, a költségmegtakarítás, s egyáltalán nem utolsó sorban a környezetvédelem vezérelte a környei önkormányzatot, amikor 2011 tavaszán 800 ezer forint értékben vásárolt hat darab laptopot a képviselő-testület tagjai részére, akik így azóta elektronikus úton továbbított előterjesztésekről tárgyalhatnak. A helyhatóság a lépéssel a környezet terhelésének csökkentését is célul tűzte ki, hiszen – ismert tény – a nem újrahasznosított alapanyagból készített, 1 tonnányi papír előállításához akár 3,5 tonna fa felhasználása is szükséges lehet.

Környe számos, földrajzi elhelyezkedéséből adódó előnyöket könyvelhet el, ugyanakkor sajnos olykor hátrányokat is szenved. A település felett nem önkormányzati tulajdonban lévő vízgyűjtő terület (szántóföld) található, amely helyenként igen meredek és nagyobb esőzéskor lezúdult rajta a víz, illetve hordalék, mivel a földhasználók nem megfelelően művelték. A megelőzés érdekében az önkormányzat a kritikus területek megóvására övárkokat alakított ki, ám 2012 májusában ezek sem bizonyultak elegendőnek, amikor 40-50 milliméternyi csapadék zúdult Környére, s a rendkívül intenzív esőzés miatt keletkező sárlavinától több mint félszáz ingatlan károsodott. Az önkormányzat a rendkívüli esemény után egyeztetést kezdeményezett a szakterületekkel, hogy az északi és nyugati övárkok felett található mezőgazdasági területen szabályozzák a talajművelést. Az egyeztetést követően megállapodás született, hogy a Talajvédelmi Hatóság kötelezi a földhasználókat a talajvédelmi törvényben rögzítettek

szerinti földművelésre. Azaz, a kötelezés szerint a Környe fölötti vízgyűjtő terület meredek oldalain nem lehet egy táblában kizárólag csak kapásnövényeket, vagyis kukoricát termesztetni. Így a falu fölött északon elhelyezkedő, több tízhektáros területeken parcellákat kell kialakítani, megelőzve az ilyen típusú műveléssel a talajeróziót.

Környe önkormányzata hosszú évek óta kiemelten kezeli a klímaváltozásból eredő feladatait, s gondoskodik az energia megtakarítást eredményező fejlesztések végrehajtásáról.

Az eltelt években az általános iskolában, háziorvosi rendelőintézetekben, önkormányzati bérleményekben valamennyi nyílászáró cseréjét végrehajtotta. Az új épületek, mint a 2010-ben átadott Polgármesteri Hivatal, az ez év márciusában birtokba vett Művelődési Ház, valamint a 2013 novemberére elkészülő Vackor Óvoda és Bölcsőde már a kor legszigorúbb követelményeinek megfelelő nyílászárókkal és rendkívül komoly hőszigetelő rendszerrel ellátottak.

Az önkormányzat a saját tulajdonában lévő kandeláberekben elhelyezett karácsonyi fényfüzereket 2009-ben korszerű, energiatakarékos led izzókra cserélte, melyek nemcsak látványukban különlegesebbek, de energiatakarékosak is, hiszen fogyasztásuk körülbelül a tizedére tehető a hagyományos világítótesteknek. Az eltelt években a közterületi világítótestek bővítésénél, a község folyamatban lévő új faluközpontjának kialakításánál is a led izzók alkalmazását helyezte előtérbe.

Mindezek mellett a képviselő-testület 2012-ben sikeres napelem pályázatot nyújtott be. A Polgármesteri Hivatal tetőszerkezetére összességében 45, míg a Művelődési Házra 62 darab napelem került, melyhez az önkormányzat (85%-os támogatási intenzitással) nettó 4,4 millió Ft önrészt biztosított. A tervekben többlet-termelés nem szerepel, csak a vételezett villamosenergia csökkentése, amely a Művelődési Ház esetében kb. 834 ezer, míg a Polgármesteri Hivatalnál kb. 592 ezer forint megtakarítást eredményezhet évente.

6. *Képzés, kultúra, identitás*

A 2013. március 21-én átadott Művelődési Ház nem csupán külsőségeiben újult meg, 2014. novemberétől „Integrált Közösségi Szolgáltató Tér” várja a fiatalokat és időseket egyaránt Környén. A Művelődési Ház ad otthont a Könyvtárnak, a Nő Klubnak, Baba-Mama Klubnak, Ifjúsági Klubnak, Német Táncsoportnak, Környei Német Nemzetiségi Dalkörnek, Mazsorett Csoportnak, Cukorbeteg Klubjának, a Turul Méhész Egyesületnek és nem utolsósorban a

Szt. Cirill és Method Alapítványnak, amely megváltozott munkaképességű, fogyatékkal élő és/vagy tartósan egészségkárosodott álláskeresőknak nyújt díjtalan segítséget.

A képzést nyújtó szervezeteknek az önkormányzat intézményeiben (például az iskola nyelvi laborjaiban) kedvezményesen biztosítja az infrastruktúrát, ezzel is hozzájárulva, hogy a helyben élők kedvező áron vehessenek részt a programokon.

A környei önkormányzat a Vértes-Gerecse Vidékfejlesztési Közösség LEADER pályázat keretében támogatott, különböző tematikájú, a résztvevők számára párezer forintos költséggel járó felnőttképzéseinek, tanfolyamainak a Művelődési Házban biztosít díjtalanul helyszínt. Mindezek mellett természetesen a kulturális programok, kiállítások, író-olvasó találkozók, hagyományőrző előadások, gálaműsorok is az intézményben zajlanak.

Kisebb létszámú kulturális rendezvényeknek biztosít tökéletes helyszínt a Községi és Tájház, melyet 2008 júliusában ezekkel a szavakkal avattak fel: „Teljen meg emlékekkel és étellel”.

Környe kulturális programjait, identitástudatának kialakítását és megőrzését a községben élők egy részének sváb gyökerei okán meghatározza az idén 20 éves Környi Német Nemzetiségi Dalkör és az abból fakadt Német Nemzetiségi Önkormányzat, illetve az általuk szervezett rendezvények is. A dalkör 1998 óta rendszeres házigazdája a pünkösdi vígasságoknak, de a farsangi időszakot is mindig együtt ünneplik a környei németek, illetve ők hívták életre 2004-ben a Márton napi dalos találkozót is.

Környe község önkormányzata a kezdetektől komoly erkölcsi és anyagi támogatásban részesítette a közösséget, 2000-ben hagyományőrző, értékteremtő munkájuk elismeréseként a képviselő-testület a Közművelődési Díj kitüntető címet vehették át. Szintén a dalkör, illetve egyik, ma már nyugállományba vonult óvodapedagógus tagjához köthető az is, hogy a községben a legkisebbek, az óvodások részvételével német hagyományőrző gyermek tánccsoport alakult. Az intézményben egyébként rendszeresen tartanak régmúlt időket idéző népi játszótárságokat, foglalkozásokat, s nemzeti ünnepeinkről a gyerekekkel koruknak megfelelő versekkel, dalokkal emlékeznek meg, illetve mesélik el számukra gyermeknyelven az óvodapedagógusok a történelmi eseményeket.

A kulturális élet és hagyományőrzés másik színtestje a Szivárvány Táncegyüttes. Az általános iskolában 1989-ben kezdtek el foglalkozni a néptánc oktatással, melyet 1995-ben építettek be az órarendbe s akkor még szakköri keretek között perdültek táncra a gyerekek különböző korcsoportokban.

Mára a táncosok mind az iskola, mind a község kulturális életében kiemelkedő és meghatározó szerepet játszanak, szinte minden rendezvényen fellépnek, útjukat hazai és külföldi fellépések, fesztiválsikerek kísérik. Fő célja a magyar és moldvai, csángó nemzetiségi hagyományok ápolása, jeles napok felelevenítése, népszokások újraélesztése, és az erkölcsi, anyagi háttér biztosítása a művészeti munkához.

A Kisfaludy Mihály Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola 2008-ban elnyerte a „Kiválóra minősített művészetoktatási intézmény” címet.

Környe mindenkori vezetése nagy hangsúlyt fektetett a nemzeti ünnepek méltó megünneplésére, megemlékezések tartására, kegyeleti emlékhelyek kialakítására, hagyományőrző programok szervezésére, vagy támogatására.

Az elmúlt fejlesztési időszakban településképünk teljesen megváltozott, és ez a változás pozitív irányú. Az eltelt évek nagyszabású beruházásainak, a kisebb, folyamatos fejlesztéseknek, karbantartásoknak köszönhetően a Környén élőkre és az azon átutazókra ma már egy gyönyörűen megújult arcú község mosolyog. Mind a lakosság, az önkormányzat és a környező települések elismerően szólnak Környe fejlődéséről.

7. Fejlesztési célok, elképzelések

A múlt időszak és a település történetének egyik legnagyobb és legmeghatározóbb beruházása a faluközpont fejlesztése volt. Ehhez szorosan kapcsolódóan kell folytatni a munkánkat. Szeretnénk, ha a következő ciklusban elkészülne a plébánia épület és a hozzá tartozó káplán lakás teljes felújítása, hiszen ezzel községünk legszebb műemlék épülete kaphatná vissza eredeti szépségét. A felújítás során önkormányzatunk nem csak anyagi, hanem szakmai támogatást is nyújt a tulajdonos egyház részére.

A faluközpont felújításához kapcsolódóan az Alkotmány út elején lassító sávot és gyalogátkelőt kell létrehozni, hogy az önkormányzati intézmények között még közvetlenebb, szoros kapcsolat épülhessen ki, elősegítve ezzel az Intézményekbe és faluközpontba való közlekedést. Mivel ez a fejlesztés az országos közutat érinti csak úgy valósítható meg, hogy a tulajdonossal, illetve az üzemeltetővel közösen hajtjuk végre azt.

A következő 5 éves ciklusban az önkormányzat határozott elképzelése, és a fejlesztések között az egyik prioritás a belterületi utak állapotának javítása. Szeretnénk, akár pályázati forrás nélkül is, a lehető legtöbb szilárd burkolatú utat feljavítani, akár környei utakról, akár külterületi utakról legyen szó.

Továbbra is megpróbálunk a környező településekkel együtt lobbizni azért, hogy a térségi elkerülő utak minél hamarabb elkészülhessenek, hiszen a településünkön áthaladó forgalom már nagyon-nagyon megterhelő az itt élők számára.

Szintén térségi projekt az általér völgyi kerékpárút megvalósítása. Önkormányzatunk az előző ciklusban is támogatta ezt a fejlesztést, és ez nem lesz másként a jövőben sem. Terveink szerint az idei esztendőben elkészülnek a kiviteli tervek a jövő év során engedélyeztetjük a terveket és reményeink szerint pályázati forrás segítségével még ebben a ciklusban elkészülhet a Tatabányát Oroszlánnyal összekötő kerékpárút, amely nagyban megkönnyíti a kerékpárral közlekedni kívánók, munkába járók, kirándulók mindennapjait.

A településen belül is kijelölhetőek olyan útvonalak, amely segítségével a kerékpáros és gyalogos közlekedést el tudjuk szakítani az igen forgalmas főúttól. A nagyon elhasználódott rossz minőségű járdák felújítását, illetve építését is folytatni kell mivel már a mellékutcákban is jelentősen megnőtt a gépjármű forgalom.

Szintén a megkezdett munka folytatása az intézményeink energetikai korszerűsítése. Szeretnénk minél több intézményben az energia felhasználásunkat a lehető legnagyobb mértékben lecsökkenteni. Amellett hogy ezzel a településünk fenntarthatóságát jelentősen növeljük nagyon fontos az a környezettudatos gondolkodás, melyet ezeken az intézkedéseken keresztül magukénak érezhetnek településünk lakói.

Az intézményeink működtetését továbbra is a jogszabályban előírt színvonal felett kell végeznünk, hiszen ezek mind az itt élőket szolgálják, a környei lakosok életét teszik könnyebbé. Természetesen az általános iskola már nem az önkormányzat intézményei közé, tartozik de továbbra is szeretnénk támogatni az abban folyó oktató-nevelő munkát, szeretnénk a tanárok számára minél jobb munkafeltételeket, a gyerekek számára pedig a tanulási feltételeket maximálisan biztosítani.

Szintén nem saját intézményünk, de a dolgozókat és az ellátottakat is sajátunkként kezeljük az idősek klubjánál, és a jövőben is mindent megteszünk azért, hogy a lehető legmagasabb színvonalú ellátásban részesülhessenek a környeiek.

Folytatnunk kell a már több éve futó Szülőföld programot illetve azt a támogatási rendszert, amellyel a településünkön letelepedni, családot alapítani, tanulni vágyó fiatalokat segítettük. Amennyiben igény jelentkezik új építési telkek kialakítására, az önkormányzat rendelkezésére álló területen ki kell alakítanunk újabb ingatlanokat.

Az önkormányzat eddig is nagy hangsúlyt fektetett a településünkön élők számára munkalehetőségek megteremtésére, s ezen törekvéssel sem kívánunk szakítani. Az ipari park környei területén a gazdaságfejlesztő tevékenység eredményeként az eltelt négy évben több száz álláshelyet hoztunk létre.

A környei ipartelepnél a szükséges engedélyek megszerzése után, pályázati forrás segítségével meg kell oldani az ivóvíz rendszer és a szennyvíz rendszer rákötését a regionális hálózatra.

Településünk életének egyik fontos része az a közösségi élet, amely az utóbbi évek alatt egyre meghatározóbb lett. Számítalan olyan kulturális, szabadidős vagy sport rendezvényünk van, melyek gyakran a megye határán túlra is elviszik településünk jó hírét. Fontos, hogy önkormányzatunk a jövőben is kellő támogatást adjon azokhoz a programokhoz, melyek az itt élők mindennapjait teszik színesebbé, melyek hozzájárulnak ahhoz, hogy életünk egészségesebb legyen, melyek fontos szerepet játszanak kulturális örökségünk megőrzésében, ápolásában. Ezért is fontos, hogy ebben a munkában dolgozó nemzetiségi önkormányzatot, egyházközségeket, civil szervezeteket támogassa önkormányzatunk.

Az egyre sokrétűbb sportélet, illetve a rendezvényeink számának és méretének növekedése miatt el kell kezdenünk előkészíteni egy multifunkcionális csarnok megépítését, amely kiváló helyszínt biztosítana sportrendezvényeknek, kiállításoknak, illetve kulturális eseményeknek.

2015. március 25.

Beke László
polgármester

Környe Község Önkormányzat főbb gazdasági mutatóinak alakulása 2011-2014.

E Ft

	Bevétel	Kiadás	Mérleg vagyonerő	Fejlesztés	Beruházás
2011.	1 223 104	790 605	2 050 001	6 373	59 830
2012.	1 494 850	956 872	2 307 556	137 338	64 861
2013.	1 757 911	1 570 929	2 684 099	11 588	773 874
2014.	1 425 678	1 060 429	3 038 797	47 630	318 696

E Ft

